

Storhet i det enkla

Jöran Österman på Galleri Lokomotiv

I sin utställning på Galleri Lokomotiv i Örnsköldsvik visar Jöran Österman, grafiker verksam i Bergsjö i Hälsingland, verk ur flera konstprojekt som alla berör livets kärna. I det senaste, *Embrace*, har han med värmekamera fotograferat nyfödda barn som ligger på mammans bröst. Bilderna har behandlats i photoshop, skrivits ut på tunn folie och monterats på led-skärm. Två av dem finns med i utställningen, *Madonna* och *Vila*. Båda är poetiska, känslostarka och överväldigande. *Madonna* är vad titeln säger, den har drag av en klassisk Mariabild. Den andra bilden, *Vila*, är mer långsamt verkande men minst lika stark.

Idén till projektet kom när Jöran Östermans fru, som är barnmorska, kom hem från jobbet på Hudiksvalls sjukhus och berättade om ett nyfött barn som legat på pappans bröst. När barnet lyftes bort fanns ett avtryck av barnet kvar på pappans hud, som en tatuering.

Arbetet med bilderna bygger på ett samarbete med barnmorska och föräldrar och har en vetenskaplig grund. En text i utställningen berättar om de viktiga fysiologiska processer som understöds av närhet hud-mot-hud mellan mor och barn direkt efter förlossningen. Östermans bilder visar vad som händer. På de ställen där värmeöverföringen är starkast mellan mor och barn strålar de av ljus.

I den grafiska sviten *It will pass* har konstnären använt minst 70 år gamla bilder av döda som finns på kyrkogårdar i Europa och bearbetat dem grafiskt. Det handlar om minnet, hur minnesbilder fräts sönder och bryts ner, både rent fysiskt och mentalt. Men i Östermans tolkning av dessa gravbilder uttrycker de även djup sorg och medkänsla. *It will pass* visades på Sundsvalls museum våren 2003 och recenserades då i Volym.

Just Visiting, ett projekt från 2008, handlar också om minnet, men nu i böckernas och bibliotekens värld. Österman har besökt bibliotek bland annat på Irland och i Prag. Bilderna är till synes enkla, motivet är uråldriga böcker. Några har fått ett färgfilter i orange. Här berörs texten, ordet, en grund för vår civilisation. Och våra liv. Det är tungt och tänkvärt. I en utställningstext skriver Österman: "Vi bär våra tankar, minnen och historier som ett aldrig färdigbyggt bibliotek, var och en på sitt vis. Alltid oavslutat. Ordet är en bild."

I *The Tree I* och *II* är motivet träd, inklusive rotsystem. Också det en bild av livet. Och dess skörhet.

Hela utställningen visar på en osökt förmåga att enkelt och självklart visualisera livets avgörande skärningspunkter.

Text och foto: Karin Kämsby

Volym 2016-10-18